

ПРОЛОГ

Вітер пронизливо вив над безлюдними фортечними мурами – наче тисячі засуджених до смерті душ благали про милосердя. Брат Генґфіск відчував якусь похмуру втіху від цих звуків, незважаючи на пронизливий холод, який висмоктував повітря з його колись сильних легенів і висушував та злущував шкіру на обличчі та руках.

«Так, саме так вони волатимуть, усі ці незліченні грішники, які нехтували Матір'ю-Церквою, і серед них, на жаль, найменш побожними є брати абатства святого Годерунду. О, як вони кричатимуть, коли на них впаде справедливий Божий гнів, як благатимуть про милість, коли буде вже пізно, надто пізно...»

Він боляче вдарився коліном об уламок муру і, здушено скрикнувши, впав долілиць на сніг. Трохи посидів, стогнучи крізь зуби, але коли сльози, що пирснули від болю, почали замерзати на щочках, мусив підвестися на ноги. І знову пошкунтильгав далі.

Головна дорога, що вела до замку через усе місто Наглімунд, була заметена снігом. Будинків і крамниць обабіч майже не було видно під задушливим смертельним саваном, але навіть не поховані під снігом будівлі здавалися безживними, наче кістяки давно мертвих тварин. На пустельній дорозі нікого й нічого, лише Генґфіск і сніг.

Вітер знову змінив напрямок і ще пронизливіше засвистів між зубцями фортечних мурів на вершині пагорба. Чернець, примруживши банькати очі, поглянув на мур, знову опустив голову і пошкандибав далі крізь сірий день. Сніг рипів під його кроками, у вухах йому дзвеніло, наче десь дуже далеко били барабани, акомпануючи завиванням поривчастого вітру.

«Не варто дивуватися, що городяни втекли у фортецю», – подумав він, здригаючись від холоду. Чорні діри у провалених під вагою снігу дахах зяяли, наче роззявлені роти ідіотів. Але всередині замку, під захистом міцних мурів, люди у безпеці. Там, певно, горять вогнища, і люди з розпашілими веселими обличчями («Обличчями грішників, – презирливо нагадав він собі, – проклятих, безтурботних грішників») оточать його, дивуючись, як він спромігся подолати таку далеку путь крізь цю несамовиту бурю.

«Це ж зараз ювен-місяць?» Та що це з ним? Невже він не може згадати місяць?

Та, звісно, може, і зараз ювен. Дві повні тому була весна – можливо, трохи холодна, та то нічого не важить для римерійця Генгфіска, що виріс на холодній півночі. А проте це небачено й нечувано, що в ювені, першому місяці літа, такий крижаний холод і снігові заметілі.

Але хіба брат Лангріан не відмовився покинути абатство, і це після всього того, що зробив Генгфіск, лікуючи його? «Це більше, ніж погана погода, брате, – сказав Лангріан. – Це прокляття над усіма Божими сотворіннями. Настав День Терезів, останній суд перед кінцем світу ще за нашого життя».

Ну то й нехай собі Лангріан там лишається. Якщо він хоче жити на згарищі серед руїн абатства святого Годерунда, харчуючись лісовими ягодами й іншими дарами лісу (і скільки того добра знайдеш на такому скаженому холоді?), то прошу дуже, нехай чинить як знає. Але брат Генгфіск не дурень, він піде у Наглімунд. Старий єпископ Анодіс з радістю його прихистить. Єпископа вразить його спостережливість, розум, оповідь про те, що трапилося в абатстві, та міркування про цю химерну погоду. Городяни гостинно приймуть його, нагодують, почнуть розпитувати про подорож, запросять посидіти біля вогню...

«Але ж вони й самі знають про холод, правда ж? – тупо запитав себе Генгфіск, щільніше кутаючись в обмерзлу мантію. Він уже дійшов до фортечного муру. Білий світ, який оточував його стільки тижнів, тепер наче зник у проваллі кам'яного безгоміння. – Отже, мають знати про сніг і про все решта. Ось чому всі покинули місто й перебралися до фортеці. А через цю прокляту, демонську негодувартові пішли з мурів, щоб трохи зігрітися, правда ж? Правда!?»

Він стояв і безтямно дивився на купу засипаного снігом сміття, що колись було головною брамою Наглімунда. Задимлені величезні колони чорніли серед снігових кучугур. Крізь пролом у перехнябленому мурі могли пройти двадцять кістлявих тремтячих Генгфісків, якщо вишикувати їх пліч-о-пліч.

«Погляньте-но, як вони все змарнували, пустили за вітром. О, як вони будуть лементувати, коли настане День Терезів – Судний день, волати й волати, без жодного шансу на прощення. Вони на все махнули рукою – на браму, на місто, на негоду».

Хтось має бути покараний за таку недбалість. Безумовно, єпископ Анодіс, як добрий пастир, тяжко гарує, намагаючись управляти безмозкою отарою. Генгфіск буде радий допомогти цій чудовій людині провчити нероб як слід. Але спочатку вогнище і гаряча їжа. І вже потім дешиця монастирської дисципліни. І скоро усьому дамо лад...

Генгфіск обережно переступав через розбиті стовпи та засипані снігом уламки.

Роззираючись навколо, чернець почав повільно усвідомлювати, що в певному сенсі уся картина перед його очима була... неймовірно прекрасною. Геть усе за розбитими мурами вкривав тонкий візерунок льоду, наче мереживна павутинка. Навзахідне сонце розмалювало замерзлі вежі та запушені памороззю стіни і подвір'я пасмами блілого полум'я.

Завивання вітру за мурами трохи стихло, і Генгфіск довго стояв, приголомшений несподіваною тишею. Бліде сонце ковзнуло за мури, крига потемніла. Глибокі фіолетові тіні густішали в кутках подвір'я, тягнучись до напівзруйнованих веж. Вітер стихився до котячого шипіння, і банькатий чернець приречено опустив голову, раптом збагнувши, що тут сталося.

Пустка. Люди пішли звідси, не лишилося жодної душі, щоб зустріти заблуканого в снігах подорожнього. Він плівся багато ліг білими запустами й перелогами, крізь буревії й сніги, щоб дістатися до мертвого, німого, як камінь, замку.

Раптом він стрепенувся: але якщо так, то що означають сині мерехтливі вогники у вікнах веж?

І що це за постаті, які наближаються до нього через засніжене подвір'я, ступаючи по обмерзлих каменяках так граційно, наче літній легіт по траві?

Частина перша

Око буревію

1. Музика гірських вершин

Навіть у печері, де потріскував вогонь, простягаючи сірі пальці диму до отвору в кам'яній стелі, а червоні відблиски вигравали на вирізьблених на стінах зміях та ікластих банькатих звірюках, холод все одно вигризав Саймонові кістки. То западаючи в лихоманковий сон, то впливаючи на поверхню, у денному світлі й пітьмі холодної ночі він відчував, ніби у нього всередині наростає сіра крига, сковуючи руки-ноги, і паморозь вкриває все тіло. Здавалося, йому вже ніколи не стане тепло.

Тікаючи з холодної печери Їкануку і свого хворого тіла, він блукав Дорогою снів, безпорадно ковзаючи від однієї фантазії до іншої.

Багато разів йому видавалось, що він повернувся в Гейголт, у свій замок, у свій дім, яким він був колись, але вже ніколи більше не буде: осяяні сонцем галявини, тихі затінки й затишні схованки, – у найбільший й найпишніший з усіх дім, сповнений метушні, барв і музики. Він знову гуляв у Живоплотному саду, і вітер, що співав за стінами печери, де він спав, співав і в його снах, ніжно лопочучи листочками та колишучи гілки живоплоту.

В одному дивному сні він опинився в лабораторії лікаря Морґенса. Лабораторія лікаря тепер була на вершині високої вежі, повз високі арочні вікна повагом пропливали хмари. Старий зосереджено схилився над великою розгорнутою книгою, і його напружене мовчання чомусь лякало. Саймон для нього ніби взагалі не існував – старий дивився лише на грубий малюнок трьох мечів у книжці.

Саймон підійшов до вікна. Раптом зітхнув вітер, хоч хлопець не відчув жодного подуву. Він подивився униз на подвір'я. На нього дивилася широко розплющеними, серйозними очима маленька темнокоса дівчинка. Вона піднесла руку, наче вітаючись, і враз зникла.

Вежа й захаращена лабораторія Морґенса почали швидко танути під ногами Саймона, наче стрімкий відплив, і врешті зник і сам старий лікар. Навіть повільно згасаючи, як ранішні сутінки у світлі сонця, Морґенс так і не звів очей на Саймона, його вузлуваті пальці діловито гортали сторінки книги, ніби судомно шукаючи відповіді. Саймон озвався до нього, але світ навколо став сірим і холодним, клубочились тумани, колихалися клапті інших снів...

Прокинувшись, як і багато разів після Урмсгайму, він побачив, що вже ніч, він лежить у темній печері, Гестан і Джірікі постелили собі під кам'яною стіною, помережаною рунами. Еркінландець спав, згорнувшись калачиком та вкрившись плащем, поверх якого розкинулась його борода. Ситх, глибоко замислившись, вдивлявся у щось на своїй долоні з довгими пальцями. В його очах вигравали відблиски, ніби те, що він тримав, променіло тьмяним світлом жаринок. Саймон спробував щось сказати – він стужився по теплу й живих голосах, – але знову поринув у сон.

«Вітер виє так голосно...»

Стогне на гірських перевалах, як колись між вежами Гейголта, як між зубцями мурів Наґлімунда.